

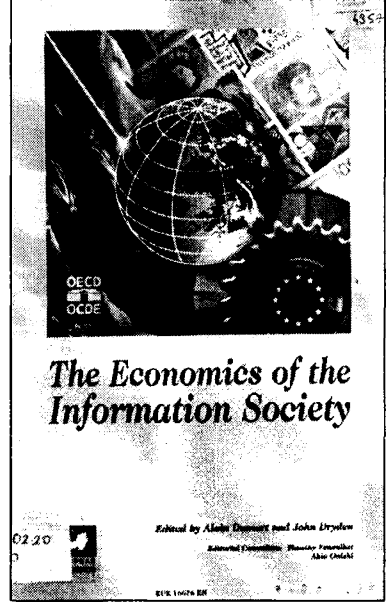
Tanıtım - Değerlendirme

Reviews

The Economics of the Information Society. Ed. A. Dumort-J. Dryden. Luxembourg: Official Publications of the European Communities, 1997. 298s. ISBN 92-827-9523-3

Avrupa Topluluğu tarafından yayımlanan kitap, OECD tarafından düzenlenen 6 workshop' tan ilk üçüne sunulan bildirilerin seçilmiş olanlarını kapsamaktadır. Toplam 4 bölüm, bir sonuç ve eklerden oluşan kitabın, “*enformasyon altyapısının ekonomiye katkıda bulundurulacak hale nasıl getirileceği; bilgi ve iletişim teknolojilerinin üretkenliğe nasıl etkide bulunabileceği; bilgi ve iletişim teknolojilerinin üretimin artmasıyla doğrudan ilişkisi olup olmadığı*” sorularını irdeleyen bir yapıda olduğu belirtilmektedir. Ayrıca bu soruların yalnız ulusal

ölçekte yanıtlanamayacağı, aynı zamanda Küresel Bilgi Altyapısı ve Küresel Bilgi Toplumu oluşumları ile de ilgisi olduğu için bütün dünyanın ortak sorunları olduğu da belirtilmektedir. Toplam 9 bildirinin bulunduğu birinci bölümün başlığı “*Bilgiye Dayalı Ekonominin Dinamikleri*” olup bu bölümde, bilgi altyapısının gelişimi; senaryolar, maliyet, fiyatlandırma ve hizmetin sınırları açısından incelenmektedir. “*Maliyet, Fiyatlandırma ve Yatırım*” başlıklı, 6 bildiriden oluşan ikinci bölümde, bilgi ve iletişim teknolojilerinin ekonomiye katkısı, bu teknolojilerin plansız istihdam sonucu yapılan üretime etkisi, yine bu teknolojilerin yeniden yapılanan girişimcilere ve bunların iş akış süreçlerine katkısı ve kurumsal gözlemler tartışılmaktadır. 10 bildiriden oluşan üçüncü bölümün başlığı “*Yarının Kuruluşlarında Yeni Teknolojiler ve Hizmetlerle Çalışmak*” tır. Bu bölümde, kuruluşların bilgi ve iletişim teknolojileri kullanarak nasıl büyük başarılar sağlayabileceği ve bu teknolojilerin işlerin yeniden tanımlanması aşamasındaki katkısı hakkında bilgi verilmektedir. Ayrıca bu bölümde elektronik ticarete de atıfta bulunularak, elektronik ticaret, ileri düzeydeki iletişim sistemlerinin geliştirilmesinde anahtar sürücü olarak tanımlanmaktadır. 4 bildirinin bulunduğu dördüncü bö-

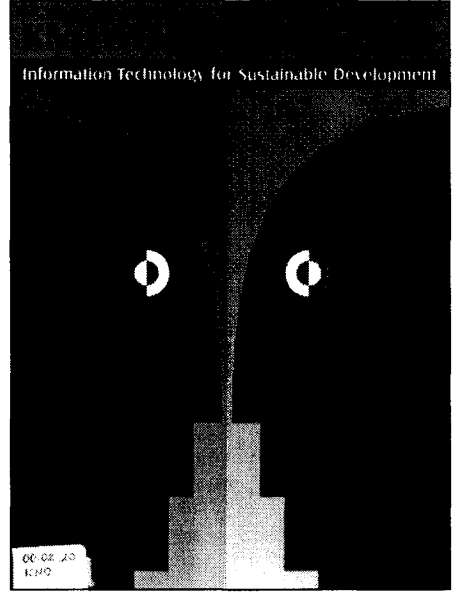

lümün başlığı “Bilgi Toplumunun Denetlenmesi” olarak belirlenmiştir. Bu bölümde bilgi sektöründe ekonomik etkileşiminin tam anlamıyla ölçümünün zorlukları üzerinde durularak, politika oluşturma sürecini destekleyecek uygun göstergelerin oluşturulması gereksiniminin altı çizilmektedir. Editörlerin değerlendirmelerinin yer aldığı sonuç bölümünden sonra bilgi toplumu göstergeleri ve istatistiklerinin verildiği eklerle kitap tamamlanmaktadır. Söz konusu kitapta yer alan bildiriler, 28-29 Haziran 1995 tarihinde Toronto Üniversitesi’nde, 14-15 Aralık 1995 tarihinde İstanbul’da TÜBİTAK-BİLTEN ev sahipliğinde ve 4-5 Mart 1996 tarihinde Tokyo’da Japonya Uluslararası Bilgi İşlem ve İletişim Geliştirme Merkezi’nde yapılan “workshop”lardan derlenmiştir.

Knowledge Societies: Information Technology for Sustainable Development. Ed: R. Mansell; U. When. Oxford: United Nations Commission on Science and Technology for Development. 1998. 323s. ISBN 92-1-100771-2. 19.00 USD.

Birleşmiş Milletler Kalkınma için Bilim ve Teknoloji Komisyonu tarafından yayımlanan kitap 13 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm “Yeni Bilgi Topluları Oluşturmak” konusuna ayrılmış olup bu bölümde; bilgi ve iletişim teknolojilerinin bilim, teknoloji ve kalkınma ile ilişkisi, bu teknolojilerin verimli kullanılması ve bilgi toplumu açısından değerlendirilmesi, yararları ve olumsuz yönleri tartışılmaktadır.

İkinci bölüm “Bilgi Toplularına Katılan Gelişmekte Olan Ülkelerdeki Göstergeler” konusuna ayrılmıştır. Bu bölümde; yeni pazar olanakları, yenilikleri yakalamak ya da gerisinde kalmak, altyapı/ deneyim, eğitim, bilgi yaklaşımı (INEXSK), iletişim altyapısı ve yatırımın analizi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ve küresel üretim, ülkelerarası karşılaştırmalarda insan boyutu başlıklı çalışmalar yer almaktadır. Üçüncü bölüm, “Yenileme Sistemleri ve Öğrenme” konusundaki makaleleri içermektedir. Bu bölümde de, öğrenmenin sosyal ve teknolojik öğeleri, bilimsel ve teknolojik araştırma geliştirme çalışmalarında değişimler, öğrenme kapasiteleri oluşturmak, öğrenme ekonomisi ve sözsüz bilgi, örgütsel öğrenim ve ileri öğretim teknolojileri, bilgi ve iletişim teknolojilerinin verimli kullanımı için endüstriyel örgütlenme, kapasite oluşumu için eğitim ve Çin’ de teknoloji yenileme yönetimi başlıkları dikkat çekmektedir. Dördüncü bölüm, “Yaşamboyu Eğitim ve Öğretim Temeline Dayalı Olarak Bilim ve Teknolojinin Güçlendirilmesi” konusuna ayrılmıştır. Bu bölümdeki başlıklar arasında, resmi ve resmi olmayan eğitim uygulamaları, eğitim, yaşamboyu öğrenim ve kurumsal değişim, sanayileşmiş ülkelerde eğitim ve öğretim için bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı, gelişmekte olan ülkeler için bir fırsat olarak uzaktan eğitim, eğitim programı ve yüksek eğitim için bilgi ve iletişim teknolojilerinin anlamı konulu başlıklar dikkat çekmektedir. Beşinci bölüm, “Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanım Potansiyeli” konusuna ayrılmıştır. Bu bölümün başlıkları arasında da, teknolojilerin sosyal ve

ekonomik etkileri, kamu ve özel sektör etkinliklerinin kolaylaştırılması, vatandaşların yaşam kalitesinin yükseltilmesi, bilgiye erişim olanaklarının geliştirilmesi ve bilginin paylaşımı, ticaret kesiminde bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ve etkili teknoloji kullanımı için bilgi paylaşımı konuları ağırlıktadır. Altıncı bölüm, “Az Gelişmiş Ülkelerde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Uygulanması” konusuna ayrılmıştır. Bu bölümde, bilgi kaynaklarının paylaşımı için modeller, az gelişmiş ülkeler ve erişim, az gelişmiş ülkeler ve bilginin içeriği, eğitim tabanının genişletilmesi, bölgelerarası işbirliği ve öncelikler başlıkları yer almaktadır.

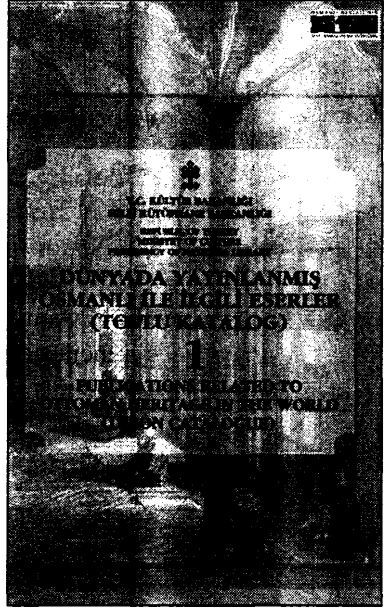
Yedinci bölüm, “Ulusal Bilgi Altyapısı Ögelerinin Toplanması” konusuna ayrılmıştır. Bu bölümde de, teknolojinin etkili kullanımı ve üretim, Brezilya’da bilgi ve iletişim teknolojileri ve bilim ve teknoloji politikası, Güney Kore’den başarılı bir örnek, ulusal altyapıya küresel erişim için teknoloji yenileme, yeni medya hizmetleri ve kablolu televizyon sektörü ve yayıncılığı, yazılım geliştirme kanalları, ihracat pazarları ve yerel kapasiteler, bilginin içeriği ve ulusal bilgi altyapısı, yerel ve küresel pazarların etkileşimi başlıkları göze çarpmaktadır. Sekizinci bölüm, “Ulusal Bilgi Altyapısına Erişim: Sosyal ve Pazar Değeri Olan Zincir Oluşturmak” konusuna ayrılmıştır. İletişim altyapısına erişim için tanıtım, yatırımların geri dönüş oranının yükseltilmesi, erişim için yeterli koşul ve gereksinimler, iletişim pazarlarının serbestleştirilmesi, mevzuat ve yatırım, pazarın serbestleşmesi ve kurumsal reform, iletişim altyapısı mevzuatı gibi başlıklar da bu bölümde dikkat çekmektedir. Dokuzuncu bölüm, “Dost mu Düşman mı: Gelişmekte Olan Ülkeler ve İlgili Yasalar” konusuna ayrılmıştır. Bu bölümde gelişmekte olan ülkelerde bilgi ve iletişim teknolojilerinin yasal boyutu genel idari yapı içinde incelenmektedir. Bu bağlamda konu, kurumsal yönetim, küresel bilgi altyapısı görünümü ve yenilenebilir ağlar açısından incelenmektedir. Onuncu bölümün konusu, “Bilgi Hizmetlerinin Yönetimi İçin Kurumsal Yenilemeler” başlığını taşımaktadır. Sosyal ve ekonomik beklentilerin dengelenmesi, dijital bilgi ortamında düşünsel mülkiyet hakları, elektronik ticaretin yönetimi, küresel bilgi altyapıları, gizlilik ve sosyal denetim, sosyal eşitlik ve etkili noktalar başlıkları da bu bölümde göze çarpmaktadır. Onbirinci bölümün konusu, “Bilgiye Dayalı Gelişim İçin Ulusal Bilgi ve İletişim Stratejileri” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde de, ulusal stratejilerin tanıtımı, kalkınma için bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmak, ulusal stratejilerin bütünleşmesi, ulusal stratejilerin kuralları, kapasite oluşumu için kaynakların bir araya getirilmesi başlıkları işlenmektedir. Onikinci bölüm, “Yenilenebilir Bilgi Topluları: Bilgi ve İletişim Stratejilerinin Sonuçları” konusundan oluşmaktadır. Bu bölümde de, yeni fırsatlar ve sosyal ve ekonomik olumsuzluklar, teknolojik yatırım ve ekonomik büyüme, sosyal altya-

pı, istihdam ve sanal ortamda çalışma, çalışma ortamının değişimi için planlama, gelişmekte olan ülkelerde sosyal ve ekonomik beklentiler başlıkları dikkat çekmektedir. Onüçüncü bölüm ise “Bilgi Toplularının Oluşumu İçin Araçlar” konusuna ayrılmıştır. Söz konusu bölümde, sosyal ve teknolojik kapasitelerin birleştirilmesi, bilgiye dayalı kalkınma için araçlar, başarılı bilgi ve iletişim stratejileri için yöntemler başlıkları yer almaktadır. 6 tane ek, kaynakça ve indeks de yer aldığı kitabın her bölümünden sonra bölümlere ait sonuçlar bulunmaktadır.

M. Tayfun GÜLLE
İGEME Kütüphane Müdürü
tayfun@igeme.org.tr

Dünyada Yayınlanmış Osmanlı ile İlgili Eserler (Toplu Katalog). Hazl. Gönül Büyüklimanlı ve Ahmet Çelenkoğlu. Ankara, Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Başkanlığı, 2000. 2.c.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşunun 700. yılını anma etkinlikleri içinde Milli Kütüphane tarafından hazırlanan bu toplu katalog, Osmanlı Devleti hakkında yazılmış eserlerin bibliyografik künyelerini vermeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamlı çalışma sadece Milli Kütüphane koleksiyonu ile sınırlandırılmamış, yurt içi ve yurt dışında konuyla ilgili olabilecek kamu ve özel kurumların koleksiyonları da araştırmaya dahil edilmiştir. Dil ve yazı karakterleri konusunda yaşanan zorluklar nedeniyle Türkçe, İngilizce, Fransızca ve Almanca dillerindeki künyelerle sınırlandırılan toplu katalog 7.735 bibliyografik kaydı içermektedir. Alfabetik olarak düzenlenen eserde ayrıca kayıtlara erişim için yazar ve eser adı dizinleri hazırlanmıştır. Eserin başında kurum ve organizasyonlarla ilgili kullanılan kısaltmalar ve açık adları yer almaktadır.

Ülkemizde bibliyografya çalışmalarının ne denli yetersiz olduğu düşünülürse, bu katalogun alanında önemli bir boşluğu doldurduğu daha iyi anlaşılmaktadır. Gönül Büyüklimanlı ve Ahmet Çelenkoğlu'nun başkanlığında yürütülen bu kapsamlı ve titiz çalışmada tüm emeği geçenleri kutlarız. Milli Kütüphane'nin bundan sonra da pek çok bibliyografyayı danışma koleksiyonumuza kazandıracağını umarız.

Yrd.Doç.Dr. Nazan Özenç Uçak
Hacettepe Üniversitesi Kütüphanecilik Bölümü
ucak@hacettepe.edu.tr